

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою коледжу
протокол від 30 серпня 2023 №1

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації права на академічну мобільність
учасниками освітнього процесу
в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій

Введено в дію

Наказ від 30 серпня 2023 № 88/н

Т.в.о. директора коледжу

Віталій МЕЛЬНИКОВ

ПОГОДЖУЮ

Т.в.о. директора коледжу

Мельник Віталій МЕЛЬНИКОВ

30

серпня

2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою коледжу

протокол від 30.08. 2023 № 1

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій

I Загальні положення

1.1 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту», Порядку реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. №599).

1.2 Це Положення встановлює порядок реалізації права на академічну мобільність для учасників освітнього процесу Харківського фахового коледжу транспортних технологій (далі – Коледж) на території України чи поза її межами.

1.3 У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- **академічна мобільність** у фаховій передвищій освіті - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;
- **заклад освіти (наукова установа)** - український, іноземний заклад фахової передвищої, вищої освіти, наукова установа, їх відокремлені структурні підрозділи, що беруть участь у програмі академічної мобільності на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;
- **заклад-партнер** - український, іноземний заклад освіти (наукова установа), що бере участь у програмі академічної мобільності на підставі міжнародних договорів України про співробітництво у галузі освіти або науки, міжнародних програм та проектів або договорів про співробітництво між українськими закладами освіти чи між українським закладом освіти та іноземним закладом освіти;
- **іноземний заклад освіти (наукова установа)** - заклад освіти (наукова установа), який на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, бере

участь у програмі академічної мобільності, а також відокремлений структурний підрозділ іноземного закладу освіти (наукової установи), утворений для реалізації цілей академічної мобільності на території України;

- **іноземний учасник академічної мобільності** (далі - іноземний учасник) - особа, яка реалізує право на академічну мобільність у Коледжі на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

- **програма академічної мобільності** - діяльність Коледжу та інших закладів освіти, спрямована на забезпечення реалізації прав українських та іноземних учасників освітнього процесу, а також працівників закладу освіти на академічну мобільність протягом визначеного часу на підставі угоди з іншим українським закладом освіти (науковою установою) або іноземним закладом-партнером на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

- **український учасник академічної мобільності** (далі - український учасник) - громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають фахову передвищу, вищу освіту певного освітнього ступеня або працюють за основним місцем роботи в певному українському закладі фахової передвищої, вищої освіти (науковій установі) і реалізують право на академічну мобільність у певному іноземному або українському закладі освіти (науковій установі).

1.4 Учасниками академічної мобільності є учасники освітнього процесу Коледжу, заклади фахової передвищої освіти, заклади вищої освіти та наукові установи, що реалізують право на академічну мобільність. Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу Коледжу в освітньому процесі іншого навчального закладу, наукової установи в Україні або поза її межами, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін або визнання її результатів колегіальними органами управління Коледжу.

1.5 Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво. Також може бути реалізоване учасником освітнього процесу Коледжу з власної ініціативи, підтриманої керівництвом на основі індивідуальних запрошень. Індивідуальна академічна мобільність здобувачів фахової передвищої або вищої освіти, що реалізується на основі індивідуальних запрошень без узгодження з адміністрацією Коледжу, можлива лише у період канікул або академічної відпустки.

1.6 За місцем реалізації академічна мобільність поділяється на:

- **внутрішню**, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іншому українському закладі освіти;
- **міжнародну**, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іноземному закладі освіти або іноземного учасника – в українському закладі освіти.

1.7 За способом реалізації академічна мобільність поділяється на:

- **очну**, що передбачає фізичне переміщення учасника академічної мобільності до закладу-партнера;
- **дистанційну**, що передбачає інтерактивну взаємодію учасника академічної мобільності, що забезпечується використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій;
- **змішану**, що передбачає очно-дистанційну участь учасника академічної мобільності.

1.8 Освітня академічна мобільність за процедурою визнання результату програми академічної мобільності поділяється на:

- **кредитну**, що передбачає навчання здобувача освіти або педагогічного працівника Коледжу (українського учасника) в іноземному або українському (відмінному від постійного місця навчання) закладі-партнері або іноземного учасника в Коледжі з метою досягнення результатів навчання та відповідних компетентностей із здобуттям кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредити ЄКТС), що будуть визнані в українському (для українського учасника) або іноземному (для іноземного учасника) закладі-партнері постійного місця навчання;
- **ступеневу**, що передбачає навчання здобувача освіти Коледжу (українського учасника) в іноземному або українському закладі-партнері або іноземного учасника в Коледжі за узгодженими між такими закладами освітньо-професійними програмами з метою здобуття певного рівня освіти, що дає такій особі право на отримання документа про фахову передвищу освіту в установленому законодавством порядку.

1.9 Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра є:

- навчання за освітньо-професійними програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності;
- мовне стажування (удосконалення рівня практичного володіння іноземною мовою в певній професійній діяльності або галузі знань);
- навчально-наукове стажування (діяльність, спрямована на набуття практичного досвіду на основі досліджень та формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності в межах певної спеціальності та галузі знань);
- практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, суміжної спеціальності під керівництвом працівників закладу освіти з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, оволодіння методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);
- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності та галузі знань тощо).

1.10 Формами академічної мобільності для педагогічних працівників Коледжу є:

- участь у спільних проєктах;

- викладання;
- стажування;
- підвищення кваліфікації.

II Цілі та завдання академічної мобільності

2.1 Основними цілями академічної мобільності учасників освітнього процесу Коледжу є:

- підвищення якості фахової передвищої освіти;
- підвищення конкурентоздатності випускників Коледжу на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- інтеграція України в Європейський простір фахової передвищої та вищої освіти та Європейський дослідницький простір;
- обмін передовими практиками та досвідом у сферах освіти і науки;
- модернізація системи освіти;
- цифровізація навчання та управління;
- підвищення конкурентоспроможності освітньо-наукової спільноти України;
- розвиток професійних навичок та особистісних якостей учасників академічної мобільності;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до українського освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між освітніми закладами-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів фахових освітніх закладів-партнерів.

2.2 Основними завданнями академічної мобільності учасників освітнього процесу Коледжу є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, професійної майстерності учасників академічної мобільності;
- отримання міжнародного досвіду провадження викладацької, наукової, науково-технічної діяльності та доступу до європейської та світової дослідницької інфраструктури;
- можливість одночасного отримання учасником освітнього процесу двох документів про освіту з додатками встановленого в освітніх закладах-партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, наукових взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

III Організаційне забезпечення реалізації права на академічну мобільність

3.1 Загальне керівництво із забезпечення академічної мобільності здійснюється заступником директора з навчальної роботи через навчальну частину та відділення Коледжу.

3.2 До участі в програмах академічної мобільності допускаються студенти, починаючи з другого курсу, які здобувають освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр», а також педагогічні працівники Коледжу.

3.3 Відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності, в яких бере участь Коледж, здійснюється Конкурсною комісією по відбору учасників освітнього процесу Харківського фахового коледжу транспортних технологій для участі в програмах академічної мобільності.

Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності студентів закладів-партнерів та процедура їх подання регламентується угодами між освітніми закладами-партнерами.

3.4 Етапи, тривалість та зміст навчання у закладах-партнерах визначаються навчальними планами та графіками освітнього процесу, які затверджені в закладах-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджуються керівниками освітніх закладів-партнерів.

3.5 При формуванні індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти враховується фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

3.6 Учасники освітнього процесу Коледжу, які є здобувачами фахової передвищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до вищих, фахових передвищих освітніх закладів-партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої, фахової передвищої освіти українського закладу вищої, фахової передвищої освіти.

3.7 Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.8 Здобувач вищої, фахової передвищої освіти, крім вивчення у закладі вищої, фахової передвищої освіти закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням Коледжу.

3.9 Для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50

відсотків тривалості нормативного строку навчання за відповідною освітньо-професійною програмою.

3.10 Під час реалізації здобувачем освіти права на академічну мобільність будь-якого виду та форми, повинні виконуватися такі умови:

- **мета та завдання** академічної мобільності відповідають навчальним цілям, орієнтованим на отримання таким здобувачем освіти професійного досвіду в галузі майбутньої, суміжної спеціальності, професійних компетентностей та результатів навчання;
- **навчання** за програмою академічної мобільності здійснюється під керівництвом визначеного педагогічного працівника Коледжу за узгодженими освітньо-професійними програмами закладів-партнерів;
- **результати** академічної мобільності визначаються у кредитах ЄКТС та відповідних компетентностях, результатах навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані Коледжем (для українського учасника) або іноземним закладом постійного місця навчання (для іноземного учасника).

3.11 У договорі академічної мобільності, що укладається між особою, яку відібрано відповідно вимог цього Порядку для участі у програмі академічної мобільності та Коледжем, зазначаються:

- реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, та довідки про присвоєння йому реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової карти платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);
- мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи); результати, яких очікується досягти; документ, що отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності; перелік та зміст освітніх компонентів, обсяг навчального навантаження, детальний опис оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома (для освітньої академічної мобільності);
- права та обов'язки сторін;
- фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;
- строк, умови та порядок звітування під час або після повернення до українського закладу-партнера, визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживатимуться в разі недосягнення цілей академічної мобільності або невизнання її результатів;
- порядок вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін) для освітньої академічної мобільності;
- строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості, у тому числі в закладі-партнері;
- порядок внесення змін до договору академічної мобільності;

- інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

3.12 Для освітньої академічної мобільності обов'язковим є визначення закладами-партнерами в партнерському договорі переліку і змісту освітніх компонентів, порядку вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін), обсягу навчального навантаження, детального опису оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома, форми та змісту академічної довідки або інших аналогічних документів, де зазначаються результати академічної мобільності.

3.13 У разі укладання партнерського договору в умовах воєнного стану здобувачі освіти попереджаються закладом освіти постійного місця навчання про можливість перезарахування неповного обсягу кредитів ЄКТС, отриманих у межах програми внутрішньої академічної мобільності та про необхідність вивчення додаткових освітніх компонентів у Коледжі для завершення програми підготовки фахового молодшого бакалавра.

3.14 У разі, коли під час участі у програмі академічної мобільності виникають ситуації, не врегульовані партнерським договором, вони можуть визначатися в договорі академічної мобільності між учасником та закладом-партнером постійного місця навчання, якщо не зачіпаються інтереси іншого закладу-партнера, і за погодженням із закладом-партнером, якщо його інтереси зачіпаються.

3.15 Договір академічної мобільності, що укладається під час реалізації будь-якого виду чи форми академічної мобільності здобувачем освіти Коледжу, який навчається на підставі регіонального замовлення, в обов'язковому порядку повинен містити вимогу щодо не зміни строку здобуття відповідного освітньо-професійного ступеня та в разі невиконання цієї вимоги – продовження строку здобуття освіти такою особою понад нормативний для такого освітнього ступеня здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

3.16 У разі залучення до виконання програми академічної мобільності фінансової або іншої підтримки сторонніх організацій або на умовах співфінансування, у тому числі міжнародними організаціями (крім закладу-партнера), така організація є третьою стороною під час укладання партнерського договору.

3.17 Для неповнолітніх осіб, договір академічної мобільності укладається з одним із його батьків або особою, яка є його законним представником.

3.18 Після укладання договору академічної мобільності директор Коледжу видає розпорядчий документ, в якому визначається мета, строк, умови (у тому числі фінансові) програми академічної мобільності українського учасника. Особа набуває статусу українського учасника з дати, визначеної в такому документі.

3.19 У разі реалізації відповідно до законодавства українським учасником освітньої академічної мобільності права на академічну відпустку або перерву в навчанні до партнерського договору та договору про академічну мобільність за ініціативою українського закладу освіти вносяться відповідні зміни.

3.20 Визнання результатів освітньої академічної мобільності здобувачів освіти Коледжу здійснюється на основі кредитів ЄКТС. Зміст освітніх

компонентів та обсяг навчального навантаження, виконаного учасником академічної мобільності в закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим аналогічним документом, виданим таким закладом згідно з партнерським договором.

Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження, виконаного відповідно до договору академічної мобільності, здійснюється шляхом зіставлення результатів навчання, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньо-професійною програмою Коледжу.

При цьому Коледж визначає кількість кредитів ЄКТС, за якими здобувача атестовано в закладі-партнері і які будуть зараховані як результати навчання, заплановані освітньо-професійною програмою (за постійним місцем навчання). Ці кредити ЄКТС у подальшому використовуються для встановлення факту виконання здобувачем освіти Коледжу кваліфікаційних вимог для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. У разі потреби результати навчання (бали, оцінки), виставлені закладом-партнером, переводяться в систему оцінювання Коледжу. Визначені освітні компоненти визнаються Коледжем у повному обсязі, а здобувач освіти Коледжу, щодо якого прийнято таке рішення, не повинен виконувати будь-яке інше додаткове навчальне навантаження за цими освітніми компонентами.

У разі невиконання здобувачем освіти під час перебування в закладі-партнері умов, визначених у договорі академічної мобільності в частині опанування змісту освітніх компонентів та виконання обсягу навчального навантаження, такий учасник після повернення до Коледжу в установленому порядку ліквідує академічну заборгованість до закінчення першого семестрового контролю після його повернення або проходить повторне навчання відповідного змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

3.21 Визнання результатів навчання в межах міжнародного співробітництва здійснюється шляхом зіставлення результатів, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів, запланованих освітньо-професійною програмою Коледжу.

3.22 Відповідальність за дотримання вимог законодавства під час виконання програми академічної мобільності, прав учасників академічної мобільності, прозорість під час і після її виконання, ефективне, раціональне та цільове використання коштів несе директор Коледжу.

Обов'язковою умовою є оприлюднення результатів відбору українських учасників, звіту про завершення ними виконання програми академічної мобільності та її результатів на офіційному вебсайті Коледжу.

3.23 Фінансування витрат Коледжу, пов'язаних із виконанням програм академічної мобільності, може здійснюватися за рахунок:

- грантів;
- коштів, передбачених у регіональному бюджеті;
- власних коштів Коледжу;
- коштів іноземного закладу-партнера;
- інших джерел, не заборонених законодавством.

Матеріальне забезпечення українських учасників у програмах міжнародної академічної мобільності відповідно до міжнародних договорів України на двосторонній основі або за рахунок сторони, що приймає, або за рахунок сторони, що направляє, крім вимог, визначених цим Положенням, здійснюється відповідно до вимог діючого законодавства. В інших випадках фінансування витрат, які здійснює український учасник, включаючи оплату проїзду, проживання, добових, харчування, медичне забезпечення та страхування тощо, здійснюється за власні кошти такого учасника та/або інших фізичних (юридичних) осіб, якщо заклад-партнер не забезпечує здійснення зазначених витрат.

3.24 Іноземні здобувачі фахової передвищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність у межах договорів про співробітництво з Коледжем, можуть бути зараховані на навчання до Коледжу:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень Коледжу;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами освіти.

3.25 Науково-педагогічні, педагогічні працівники Коледжу можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. На період академічної мобільності (у тому числі міжнародної) педагогічні, науково-педагогічні та інші працівники Коледжу зберігають на строк до:

- двох років - посаду за основним місцем роботи;
- шести місяців - оплату праці за основним місцем роботи в розмірі середньої заробітної плати відповідно до законодавства, якщо підтримка у грошовій формі протягом усього строку участі у програмі академічної мобільності у закладі-партнері не передбачена або передбачена в розмірі, що на дату укладення договору про академічну мобільність є меншою за розмір середнього прожиткового мінімуму в країні перебування.

IV Прикінцеві положення

4.1 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій вводиться в дію наказом директора на підставі ухвалення рішення Педагогічною радою Коледжу.

4.2 Зміни та доповнення до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій вносяться за поданням до Педагогічної ради Коледжу та вводяться в дію наказом директора коледжу.